

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FAKULTET STROJARSTVA I BRODOGRADNJE ZAVOD ZA ROBOTIKU I AUTOMATIZACIJU PROIZVODNIH SUSTAVA KATEDRA ZA PROJEKTIRANJE IZRADBENIH I MONTAŽNIH SUSTAVA HR-10000 Zagreb, Ivana Lučića 5

Programiranje automata za montažu - FANUC

Prof.dr.sc. Bojan Jerbić Marko Švaco, mag. ing. mech

10

Zagreb

Sadržaj

Cilj vježbe	2
Uvodni dio vezan uz sigurnost rada sa robotima	2
Konvencija označavanja	2
1. Oprema	3
1.1. Karakteristike opreme	3
1.2. Upravljačka konzola	5
1.3. Upoznavanje sa opremom	7
2. Osnove rada sa robotom	8
2.1. Ručno pokretanje robota (jog):	10
2.2. Osnove gibanja	11
2.2.1. Interpolacija gibanja zglobovima	
2.2.2. Linearna interpolacija gibanja	11
2.2.3. Način izvršavanja zadanog gibanja	
3. Koordinatni sustavi	
3.1. Koordinatni sustav robota	
3.2. Koordinatni sustav alata	
3.3. Izbor aktivnog koordinatnog sustava	15
3.4. Offset i tool offset	15
4. Ulazno izlazni signali (<i>I/O</i>)	
5. Napredne upravljačke strukture i programski elementi	
5.1. Uvjetne IF naredbe	
5.2. Petlje	17
5.2.1. Beskonačna petlja	
5.2.2. FOR petlja	
5.3. Poziv drugog programa	19
5.4. Numerički Registri	19
5.5. Izrada brojača	19
5.6. Čekanje – Wait	19
5.7. Pozicijski registri	20
Zadatak 1	
Zadatak 2	

Cilj vježbe

Upoznati se sa osnovama rada i sigurnosti robota. Izrada jednostavnog *pick & place* programa – izuzimanje dijela sa poznate lokacije te prijenos dijela na drugu lokaciju.

Uvodni dio vezan uz sigurnost rada sa robotima.

- Rad pri malim (kontroliranim) brzinama
- Održavati siguran razmak od robota
- Nikada vizualno blokirati prostor između robota i osobe koja upravlja robotom (operater)
- Testiranje programa u koračnom (STEP) načinu rada pri kontroliranim brzinama izvršavanje liniju po liniju koda

Konvencija označavanja

- <u>PODVUČENO VELIKA SLOVA</u> oznake tipki upravljačke konzole
- *Kurziv* engleski termini
- DRUGI_font naredbe programa upravljačke konzole

1. Oprema

Oprema: FANUC višeosni upravljački sklopovi - FANUC LR Mate 200 iC5L , FANUC M10iA, FANUC M3iA6S, kamera SONY XC56.

1.1. Karakteristike opreme

FANUC LR Mate 200iC

FANUC M-10*i*A

Slika 1. Shematski prikaz šest-osnog upravljačkog sklopa (robota) – LR Mate 200iC5L

FANUC LR Mate 200iC 5L			
Broj osi		6	
Težina		29 kg	
Doseg		892 mm	
Točnost pona	vljanja	± 0.03 mm	Т
Maksimalna n	osivost		Μ
na zglobu		5 kg	na
	J1	340° (5,93 rad)	
	J2	230° (4,01 rad)	
Opseg	J3	373° (6,51 rad)	
gibanja	J4	380° (6,63 rad)	
	J5	240° (4,19 rad)	
	J6	720° (12,57 rad)	
	J1	270°/s (4,71 rad/s)	
	J2	270°/s (4,71 rad/s)	
Maksimalna	J3	270°/s (4,71 rad/s)	Μ
brzina	J4	450°/s (7,85 rad/s)	
	J5	450°/s (7,85 rad/s)	
	J6	720°/s (12,57 rad/s)	

Osnovne tehničke karakteristike robota FANUC LR Mate 200iC 5L

Osnovne tehničke karakteristike FANUC robota M-10iA

Broj osi		6	
Težina		130 kg	
Doseg		1420 mm	
Točnost pona	vljanja	± 0.08 mm	
Maksimalna r	nosivost		
na zglobu		10 kg	
	J1	340° (5,93 rad)	
	J2	250° (4,36 rad)	
Opseg	J3	445° (7,76 rad)	
gibanja	J4	380° (6,63 rad)	
	J5	380° (6,63 rad)	
	J6	720° (12,57 rad)	
	J1	210°/s (3,67 rad/s)	
	J2	190°/s (3,32 rad/s)	
Maksimalna brzina	J3	210°/s (3,67 rad/s)	
	J4	400°/s (6,98 rad/s)	
	J5	400°/s (6,98 rad/s)	
	J6	600°/s (10,47 rad/s)	

1.2. Upravljačka konzola

Prikaz upravljačke konzole sa pojašnjenjem namjene pojedinih tipki

Opis upravljačkih tipki :

- 1. Indikator stanja (eng. status indicator) označava alarm, u radu, zauzet itd...
- 2. LED diode stanja na upravljačkoj konzoli upravljačke jedinice R 30*i*A Mate ove oznake stanja nalaze se na zaslonu upravljačke konzole
- 3. Omogućena / onemogućena (eng. *enable disable*) upravljačka konzola ON/OFF sklopka

- 4. Tipka izbornik (eng. menu) služi za prikazivanje glavnog izbornika
- 5. Tipke pokazivača (eng. cursor) služe za pomicanje pokazivača
- 6. Tipka *korak* (eng. *step*) služi za promjenu načina rada između koračnog i kontinuiranog načina izvršavanja naredbi
- 7. Tipka za vraćanje na izvorne postavke (eng. reset)
- 8. Tipka pomak unatrag (eng. *backspace*) olk– koristi se za brisanje broja ili znaka koji se nalazi prije pokazivača
- 9. Tipka predmet (eng. *item*) koristi se za označavanje predmeta koristeći njegov broj
- 10. Tipka unos (eng. *enter*) koristi se za upis numeričke vrijednosti ili znaka, označavanje programa, potvrde predmeta sa izbornika, itd...
- 11. Tipka pozicije (POSN, eng. position) koristi se za prikaz zaslona pozicija robota
- 12. Tipka ulaz/izlaz (I/O, eng. *input/output*) koristi se za prikaz zaslona sa ulazno izlaznim signalima robota
- 13. Tipka stanja (eng. status) Koristi se za prikaz zaslona sa stanjem robota
- 14. Tipke alata (eng. tool) prikaz zaslona alata
- 15. Tipka brzine kretanja robota (eng. *jog speed*) koriste se za određivanje brzine robota prilikom izvođenja naredbi gibanja
- 16. Tipka koordinatnih sustava (COORD, eng. *coordinate*) koristi se za izbor koordinatnog sustava robota
- 17. Tipka za ručno pomicanje robota (eng. Jog) ručno pomicanje robota
- 18. Tipka naprijed (FWD, eng. *forward*) -koristi se za izvođenje slijedeće naredbe u programu
- 19. Tipka čekanja (eng. hold) koristi se za zaustavljanje robota
- 20. Tipke programa (eng. program keys) koriste se za izbor opcija izbornika
- 21. Tipka funkcije (FCTN) prikaz dodatnog izbornika
- 22. Tipka hitnog zaustavljanja (eng. *emergency stop button*) koristi se za trenutno zaustavljanje rada robota
- 23. LCD ekran upravljačke konzole

1.3. Upoznavanje sa opremom

- Roboti FANUC LR Mate 200*i*C5L / FANUC M10*i*A
- Upravljačka jedinica R30iA / R30iA Mate- non-Windows operacijski sustav
- Upravljačka konzola *i*Pendant osnovne funkcije:
  - Ručno pokretanje robota, učenje pozicija, upravljanje signalima
  - Pisanje programa
  - Pokretanje programa

o ...

- Vizijski sustav kamera SONY XC56 (objektiv TAMRON), LED svjetlo (*ringlight*)
- Senzor sile i momenta FANUC
- Hvataljka (SMC) + prsti, pneumatski sustav
- Sustav signala DeviceNet (digitalni DI i DO), robotski signali (RI i RO)
- Komunikacija TCP/IP Ethernet
  - $\circ$ PC $\leftrightarrow$ Upravljačka jedinica robota
  - o Upravljačka jedinica robota $\Leftrightarrow$ upravljačka jedinica robota

2. Osnove rada sa robotom

- Upravljačka jedinica →ON/OFF,
  - E_STOP(*emergency stop*) gljiva
  - $\circ$ način rada:
    - T1 maksimalna brzina do 250 mm/s
    - T2 maksimalna brzina
    - AUTO maksimalna brzina, automatski način rada
- Upravljačka konzola →ON/OFF, E_STOP, reguliranje brzine u postotku *speed* override %
- Deadman switch (DS) tri položaja samo srednji položaj omogućava ručni rad
- Koordinatni sustavi robota World (preddefinirani i nepromijenjivi), User (korisnički 9 mogućih) Ad I)
- Koordninatni sustav alata preddefinirani i korisnički (max 10 mogućih)
  - Koristi za definiranje točke središta alata (TCP tool centre point) Ad II)
- Registri služe za spremanje različitih vrsta podataka (broj registara je proširiv)
  - **R[n]** registar (n = 1 200) svaki registar može sadržavati jedan cjelobrojan ili realan broj
  - **PR** [n] pozicijski registar (n = 1 100) svaki pozicijski registar sadrži šest koordinata translacije po *x*, *y*, *z* osi te redom rotacije oko tih triju osi *w*, *p*, *r*
  - $\circ$ VR [n] vizijski registar (n = 1 10) svaki vizijski registar sadrži šest koordinata translacije po x, y, z osi te redom rotacije oko tih triju osi w, p, r

2.1. Zaslon

1 Aktivan programski red;

2 Aktivan koordinatni sustav u ručnom režimu rada;

3 Oznaka za onemogućeno izvođenje TP programa nazad (BWD);

4 ABORTED, PAUSED, RUNNING Status;

5 Brzina rada (OVERRIDE SPEED);

6 Trenutni programski red / broj redova;

7 Funkcijski meni;

8 Poruke za operatera;

9 Simbol mjesta programa;

10 Broj programskog reda;

11 Program, koji se uređuje;

12 Program, koji se izvršava.

• Upravljanje prikazom na ekranu – <u>SHIFT</u> + <u>DISP</u>

 Prikaz 1,2 ili 3 prozora – samo se lijevi prozor može koristiti za pokretanje programa

Dary Cont Cont TPIF-138 TP: 192.168.123.21 diagnostic 1 3% Dars M I/0 Prod AAA LINE 0 T2 ABORTED 100555 3%	Party Control CFAIL TPIF-138 TP: 192.166.123.21 diagnostic 1 3% Num 2 170 Prest TOTAL 3%
Select	Select POSITION Texts 1
611254 bytes free 3/211 No. Program name Comment 1 -BCKEDT- [ ] 2 A [ ] 3 AAA [ ] 4 AAA AAA MR [ ] 5 AAA_BBC [ ] 6 AAA_FRM PC [ ] 7 AAA_FRM8 PC [ ] 8 AAA_FRM9 PC [ ] 9 AAA_LINK [ ] 10 AAA_PAL [ ]	No. Programma Comment 100.1 1 1 -PCEEDT- [1 31: -141.564 J2: 34.779 J3: -3.280 3 MA [ ] 34:180 J8: -87.260 J6: 76.293 4 AAA_ABC [ ] 5 AAA_BC [7 AAA_FRM0 PC [1 3 AAA_TAND 1 AAA_TAND [1 AAA_ADA PC [1 AAA_ADA [1 AAA_TAND [1 AAA_DOB [1 AAA_RER [1 AAA_RES [1 AAACOT [1 AAACOT [1 AAACOT [1 AAC [1 AAC [1 AAC [1 [1 [1 [1
[TYPE] CREATE DELETE MONITOR [ATTR] >	[TYPE] CREATE DELETE MONITOR [ATTR] >
1 prozor	2 prozora

2.2. Ručno pokretanje robota (jog):

- Izbor koordinatnog sustava za ručno pokretanje robota <u>COORD</u> TOOL, JOINT, USER, WORLD
- $\circ Deadman \ switch \ (DS) + \underline{SHIFT} + \underline{RESET} \ (DS \ i \ \underline{SHIFT} \ potrebno \ držati) + \underline{JOG}$ <u>KEYS</u>

2.3. Osnove gibanja

Gibanje robota tj. gibanje središta alata može biti linearno, kružno ili nepravilnog oblika.

Vrste gibanja središta alata robota

2.3.1. Interpolacija gibanja zglobovima

Prilikom interpolacije gibanja zglobovima sve osi robota pokreću se u isto vrijeme te sve zajedno počinju usporavati svoje gibanje. Dobivena trajektorija nije jednostavnog geometrijskog oblika. Gibanje se definira izračunavanjem najdužeg vremena koje je potrebno jednoj od šest osi da napravi zadano gibanje definiranom brzinom. Ova os se naziva i ograničavajuća os (eng. *limiting axis*). Tada se brzina ostalih osi podešava prema najsporijoj te se gibanje izvršava.

Sintaksa: J P[1] 50% FINE

Vrh središta alata giba se do točke P[1] 50% od maksimalne brzine robota. Ključna riječ FINE predstavlja način izvršavanja gibanja.

2.3.2. Linearna interpolacija gibanja

Slijedeća pravila vrijede prilikom gibanja središta alata linearnom interpolacijom:

- Središte alata giba se po ravnoj liniji od početne do završne točke definiranom brzinom
- Orijentacija alata vrlo blago se mijenja od početne do završne točke

Sintaksa: L P[2] 200mm/sec CNT 100

Vrh središta alata giba se do točke P[2] brzinom od 200 mm/s. Ključna riječ CNT predstavlja način izvršavanja gibanja.

2.3.3. Način izvršavanja zadanog gibanja

Vrh središta alata prilikom prolaska kroz definiranu točku može proći točno kroz točku ili ju obići u određenom luku. Ova dva načina gibanja prikazana su na slici.

Način izvršavanja zadanog gibanja središta alata

Izvršavanje prekidnog (eng. *Fine*) gibanja dovodi središte alata u svaku definiranu točku te u njoj dolazi do zaustavljanja te kretanja u slijedeću točku. Druga vrsta gibanja je kontinuirano (eng. *Continuous - CNT*). Uz ovaj način izvršavanja potrebno je upisati cjelobrojni broj od 0 do 100 gdje veći broj predstavlja veću udaljenost središta alata prilikom njegovog prolaska pored zadane točke. Postavka CNT 100 znači da ne dolazi do deakceleracije vrha alata prilikom prolaska pored zadane točke dok je CNT0 jednak prekidnom (FINE) gibanju.

3. Koordinatni sustavi

3.1. Koordinatni sustav robota

Po standardnim postavkama koordinatni sustav robota preddefiniran je u određenoj točci tijela robota. Ovaj koordinatni sustav je kartezijski, pravokutni, desnokretni koordinatni sustav. Svaki korisnički koordinatni sustav definira se u odnosu na ovaj osnovni koordinatni sustav i to prostornom translacijom po tri osi - x, y i z; te redom rotacijama oko tih triju osi - w, p i r. Moguće je definirati do devet korisničkih koordinatnih sustava. Prikaz koordinatnih sustava prikazan je slikom.

Koordinatni sustav robota, korisnički koordinatni sustav

3.2. Koordinatni sustav alata

Ovisno o alatu kojeg robot koristi (npr. različite hvataljke) mora se definirati koordinatni sustav alata kako bi vrh alata uvijek izvršavao željeno gibanje. Analogno preddefiniranom koordinatnom sustavu svijeta robota postoji preddefiniran koordinatni sustav prihvata alata. On se nalazi kako je prikazano na slici u osi šestog zgloba. Prema ovoj točci dalje se definira svaki koordinatni sustav alata. Upravljačka jedinica ima mogućnost definiranja do deset koordinatnih sustava alata. Koordinatni sustav alata definira se pomakom po tri osi i rotacijama od točke prihvata alata.

a) Točka prihvata alata b) Koordinatni sustav središta alata

Pravokutni koordinatni sustav možemo u prostoru jednostavno predočiti pravilom desne ruke.

3.3. Izbor aktivnog koordinatnog sustava

Prije upotrebe moramo odabran koordinatni sustav aktivirati. To možemo napraviti na jedan od načina:

Unutar upravljačkog programa

[INST] -> OFFSET/FRAMES -> UTOOL_NUM=....

Napomena: Poželjno je vršiti pozivanje koordinatnih sustava unutar programa jer tako možemo biti sigurni da je aktiviran koordinatni sustav u kojem su zapisane naše točke.

Prečicom preko COORD tipke

Kombinacijom tipki SHIFT+COORD. U gornjem desnom kutu pojavi se meni. Kursorskim tipkama osvijetlimo željeno polje i upišemo odgovarajući ID broj koordinatnog sustava.

Preko menija za izbor koordinatnih sistema

MENU -> SETUP ->FRAMES ->TYPE -> TOOL FRAME/USER FRAME -> SETIND -> željeni broj

3.4. Offset i tool offset

OFFSET je naredba kojim možemo jednu točku, više točaka ili cjelokupan program pomaknuti bez promjene programa.

1:J @P[1] 100% FINE Offset, PR[...]

TOOL OFFSET je naredba kojom možemo odrediti odmak pozicije robota od zadane točke i to s obzirom na koordinatni sustav alata.

```
1:J @P[1] 100% FINE
```

: Tool_Offset,PR[...]

4. Ulazno izlazni signali (I/O)

Upravljačka jedinica ima mogućnost slanja i primanja digitalnih signala, analognih signala, grupnih signala te robotskih signala.

Pomoću digitalnih signala (DI – eng. *digital input* = digitalni ulaz; DO – eng. *digital output* = digitalni izlaz) upravljačka jedinica komunicira sa drugim elementima sustava. Svaki digitalni ulaz ili izlaz može imati dva stanja:

- upaljeno (istina) ON (eng. true)
- ugašeno (laž) OFF (eng. false)

Uz pomoć ovih signala moguća je jednostavna komunikacija između upravljačke jedinice i uređaja u sustavu. Komunikacija dvije upravljačke jedinice robota pomoću digitalnih signala naziva se rukôvanje (eng. *handshaking*).

Uz pomoć robotskih signala RO (eng. *robot output* – robotski izlaz) i RI (eng. *robot input* – robotski ulaz) kontrolira se stanje hvataljke robota. Moguće je definirati grupe digitalnih signala (GO[], GI[]) te koristiti analogne ulaze i izlaze ako postoji ugrađena analogna signalna ploča unutar upravljačke jedinice robota (AI[] i AO[])

	I/O statement 2
I/O statement	1 R[ ]=AI[ ]
1 DO[ ]=	F[]=()
2 R[ ]=DI[ ]	R[] = ()
3 RO[ ]=	
4 R[ ]=RI[ ]	
5 GO[]=	
6 R[ ]=GI[ ]	
7 AO[]=	next page
8next page-	

Slika 4.1. Ulazno izlazni signali – naredbe unutar TPP-a

1:	DO[1]=ON
2:	DO[2]=PULSE,1.0sec
3:	DO[1]=(DI[1] AND DI[2])

Slika 4.2. Primjer sintakse korištenja ulazno izlaznih signala

5. Napredne upravljačke strukture i programski elementi

5.1. Uvjetne IF naredbe

Uvjetnu IF naredbu moguće je dodati iz izbornika INST.

	IF	statement	1
1	IF	=	
2	IF	⇔	
з :	IF	<	
4 :	IF	<=	
5	IF	>	
6	IF	>=	
7 :	IF	()	
8 -	n	ext page	

Slika 5.1. IF naredba – INST izbornik

Primjer IF naredbe:

1:	IF R[1]=0,JMP LBL[10]
2:	IF R[2]<>2,JMP LBL[20]

Slika 5.2. Primjer sintakse IF naredbe

U izborniku IF naredbe nalazi se i naredba SELECT (u nekim drugim programskim jezicima ovo je *CASE* naredba) pomoću koje je moguće ispitati stanje određenog signala ili registra te na temelju toga izvršiti skok na dodijeljenu oznaku ili pozvati određeni program.

3:	SELECT	R[3]=1,JMP LBL[1]
4:		=0,JMP LBL[2]
5:		=3,JMP LBL[5]
6:		ELSE, JMP LBL[999]

Slika 5.3. Primjer sintakse SELECT naredbe

5.2. Petlje

5.2.1. Beskonačna petlja

Beskonačnu petlju moguće je napraviti dodavanjem oznake (LBL[x]) i skoka na oznaku (JMP LBL[x]) iz *INST* izbornika.

	Instruction	1
1	Registers	
2	I/0	
3	IF/SELECT	
4	WAIT	
5	JMP/LBL	
6	CALL	
7	Miscellaneous	
8	next page	

Slika 5.4. JMP/LBL naredba

Prikazan je primjer beskonačne petlje unutar koje robot prolazi kontinuiranim gibanjem interpolacijom zglobovima kroz točke P[1] i P[2].

```
1: LBL[1]
2:
3:J @P[1] 100% CNT100
4:J P[2] 100% CNT100
5:
6: JMP LBL[1]
```

Slika 5.5. Sintaksa beskonačne petlje

5.2.2. FOR petlja

FOR petlju moguće je napraviti kombinacijom naredbi: *R[], LBL, JMP[] LBL[]* i *IF*. Prikazan je primjer programa koji izvršava zadano gibanje kroz točke 1 i 2 deset puta te se nakon toga završava.

```
1:
     R[1]=0
 2:
 3:
     LBL[1]
 4:
 5:
     R[1]=R[1]+1
 6:J @P[1] 100% CNT100
 7:J
      P[2] 100% CNT100
 8:
     IF R[1]=10, JMP LBL[2]
 9:
10:
     JMP LBL[1]
11:
12:
     LBL[2]
```

Slika 5.6. Sintaksa FOR petlje

Na ovaj način moguće je izraditi korisnički definirane petlje kao i ugniježđene (N*ested*) petlje tj. *petlju u petlji*.

5.3. Poziv drugog programa

Poziv programa moguće je naredbama CALL i RUN iz INST izbornika. Postoji velika razlika između ove dvije vrste poziva te će se unutar ovog seminara koristiti samo naredba *CALL*.

- *Call* standardni poziv drugog programa gdje se program iz kojeg je izvršen poziv zaustavlja (pauzira) na liniji koda CALL naredbe toliko dugo dok se izvršava pozvani program
- Run (Multitasking) paralelan rad pozvanog programa

5.4. Numerički Registri

Registri služe za pohranu cijelih ili decimalni brojeva. Upravljačka jedinica ima mogućnost pohrane do 200 registara ove vrste. Sintaksa za korištenje broja koji se nalazi u i-tom registru je R[i]. Sa registrima je moguće raditi cijeli niz operacija kji će biti prikazan u daljnjim poglavljima. Prikaz izbornika sa registrima prikazan je na slici.

DATA	Registers		
			1/200
R[	1:	]=1.123	
R[	2:	]=12548	
R[	3:	]=0	
R[	4:	]=0	
R[	5:	]=0	
R[	6:	]=0	
R[	7:	]=0	
Slika 5.7. Numerički registri			

5.5. Izrada brojača

U svrhu brojača poslužiti će numerički registar koji se u određenom dijelu programa inicijalizira u početnu vrijednost. Aritmetičkom operacijom zbrajanja ili oduzimanja mijenja se vrijednost registra tj. brojača. Brojač je prikazan u primjeru FOR petlje.

5.6. Čekanje – Wait

1:	WAIT	1.00	(sec)	1
2:	WAIT	DI[1]=0	DN	
3:	WAIT	R[1]<10	0	
4:	WAIT	(DI[1]	AND	DI[2])

Slika 5.8. Primjer sintakse naredbe čekanja - Wait

5.7. Pozicijski registri

Pristupanje pozicijskim registrima: MENU -> NEXT -> DATA -> POSITION REG

itior	i Reg				
				1/100	
1:		] =	=*		
2:		]=	=*		
3:		]=	=*		
4:		]=	=*		
5:		]=	=*		
6:		]=	]=*		
7:		]=	=*		
8:		]=	=*		
9:		]=	]=*		
10:		]=	=*		
11:		]=	=*		
Press ENTER					
	[1: [2: [3: [5: [5: [6: [7: [8: [9: [10: [11:] 5: 5: 5: E	[1: [2: [3: [4: [5: [6: [7: [8: [9: [10: [11: ess ENTER	[1:]]] [[2:]]] [[2:]]] [[3:]]] [[4:]]] [[5:]]] [[5:]]] [[6:]]] [[6:]]] [[6:]]] [[6:]]] [[7:]]] [[6:]]]] [10:]]] [10:]]]] [10:]]]]]]]]]]]]]]]]]]]	[1:]=* [2:]=* [3:]=* [4:]=* [5:]=* [6:]=* [7:]=* [7:]=* [9:]=* [10:]=* [10:]=* [11:]=*	1/100 [1:]=* [2:]=* [3:]=* [4:]=* [5:]=* [6:]=* [7:]=* [8:]=* [9:]=* [10:]=* [11:]=*

Slika 5.9. Pozicijski registri

Važno:

Pozicijski registri koriste su u programima. Promjeni podataka zapisanih u pozicijskim registrima valja pristupiti s oprezom zbog mogućih izmjena upravljačkih programa u kojima se pozivaju isti.

Pozicijske podatke moguće je izmijeniti na dva načina:

- 1. Opcijom "RECORD" učitava trenutnu poziciju
- 2. Ručnim upisom koordinata i definiranje konfiguracije robotske ruke

Pozicijski registri mogu biti zapisani na dva različita načina – kartezijski prikaz (x,y,z,w,p,r) ili kao zakreti svakog pojedinog zgloba (J1-J6)

DATA Position Reg	DATA Position Reg
PR[1] UF:F UT:F CONF:NDB 000 X X************************************	PR[1] UF:F UT:F J1 *******.***** deg J4 J2 ****** deg J5 J3 ****** deg J5 J3 ****** deg J6 Position Detail]=* PR[1: PR[
CONF DONE [REPRE]	DONE [REPRE]

Slika 5.10. Zapisi pozicijskih registara

Primjer korištenja pozicijskog registra unutar upravljačkog programa:

1:J PR[...] 100% FINE

Zadatak 1

Izraditi jednostavan "*pick & place*" program, te izraditi "macro" rutine za otvaranje i zatvaranje hvataljke koje će se pozivati u glavnom programu.

<u>SELECT</u> $\rightarrow$ <u>F2</u>(*Create*) $\rightarrow$ Upis imena programa $\rightarrow$ <u>ENTER</u> Spremanje trenutne pozicije $\rightarrow$ <u>F1</u>(*Point*) @P[x] - oznaka da se robot nalazi u poziciji x

Faze izrade jednostavnog programa orijentiranog gibanju

- Napraviti plan gibanja robota.
- Dovesti robota u planirane točke, zapamtiti ih te paralelno pisati program

Programski kod gibanja čija je shema prikazana na slici:						
1:	UFRAME_NUM=0			Definiranje korisničkog koordinatnog sustava		
2:	UTOOL_NUM=1			Definiranje koordinatnog sustava alata		
3:	CALL	GR_OP		Poziv programa za otvaranje hvataljke		
4:						
5:						
6:J	P[1]	50% FINE		Početna točka u programu		
7:						
8:J	P[2]	50% FINE		Točka prilaska		
9:L	P[3]	100mm/sec	FINE	Točka hvatanja		
10:	CALL	GR_CL		Poziv programa za zatvaranje hvataljke		
11:L	P[2]	100mm/sec	FINE	Povratak u točku prilaska		
12:						
13 : J	P[1]	50% CNT50		Interpolacijska točka (početna točka)		
14:						
15 : J	P[4]	50% FINE		Točka prilaska odlaganju		
16:L	P[5]	100mm/sec	FINE	Točka odlaganja		
17:	CALL	GR_OP		Poziv programa za otvaranje hvataljke		
18:L	P[4]	100mm/sec	FINE	Povratak u točku prilaska		
19						
20 : J	P[1]	50% FINE		Povratak u početnu točku programa		

Zadatak 2

Potrebno je nadograditi osnovni program tako da se pick & place radnja izvrši 5x. Potrebno je svesti program na svega tri točke definirajući prilazne točke naredbom "tool offset"

